

Варіант 1

1. Засіб зв'язку виступає сполучником у складнопідрядному реченні.

- А Виявляється, що слово «мрія» виникло в пошевченківську добу (І. Вихованець).
- Б Уся наша планета оповита невидимими шляхами, що ними мандрують слова (А. Коваль).
- В Через хвилину Стах знав, що везуть не якесь зерно, а тільки ячмінь (М. Стельмах).
- Г Установлено, що мовець активно використовує близько 3000 слів упродовж дня (І. Вихованець).

2. Сполучне слово в складнопідрядному реченні: "Данилові аж запахло свіжим борошном, першим разовим хлібом, який старі хлібороби не крають ножем, а побожно розламують руками (М. Стельмах)" - виконує синтаксичну роль.

- А Підмета.
- Б Додатка.
- В Означення.
- Г Обставини.

3. Підрядна частина стоїть після головної в складнопідрядному реченні.

- А Хто знання має, той і мур зламає.
- Б Добре того вчити, хто хоче все знати.
- В Хто вчиться змолоду, не знає під старість голоду (Нар. творчість).
- Г Хто п'є зілля джінджури, той забуде дорогу до лікаря (Ф. Мамчур).

4. До складнопідрядного з підрядним з'ясувальним належить речення.

- А Неподалік од татарського броду, де навшпиньки спинався долинковий туманець, окреслилася постать людини.
- Б Семен рукою розгладив недовірливі зморшки на чолі, хоча й позаздрив спокійним сном батька.
- В Так дівчині хотілося, щоб ніхто не побачив її.
- Г Ярослав руками перебирав стебла пшениці, у яку вже ввійшла золотінь (З тв. М. Стельмаха).

5. До складнопідрядного з підрядним обставинним мети НЕ належить речення.

- А На хвилину зупинялися, щоб дати коням відпочити.

Б Хлопці держалися разом і, йдучи, розглядалися по сторонах, щоб добре затишити дорогу.

В Дозорці дали знак, щоб веслярі рух весел припинили (З тв. А. Чайковського).

Г Повільно, обережно ступаю по чорноземові батькового городу, щоб йому боляче не було (О. Аврамчук).

6. Потребує редагування складнопідрядне речення.

А У степу стояла висока трава, так що коней закривала зовсім.

Б Це місце треба було перейти непомітно, тому що воно було яскраво освітлене.

В У степу почало стихати, поки не почувся десь далекий голос гупала.

Г Того зовсім не треба було, так як можна було зробити це потім (З тв. А. Чайковського).

Прочитати текст і виконати завдання 7-12.

1. Ярослав Мудрий був першим князем, який не прагнув походів та завоювань. 2. Вінудовольнився тим, що зміцнив кордони своєї держави, захистив її від ворогів. 3. Ярослав здійснив революцію в гуманітарній сфері. 4. Він збудував у Києві й Новгороді соборні храми в ім'я Святої Софії, які збереглися до наших днів. 5. Князеві Ярославу приписують також перше зведення писаних давньоруських законів, що не поступається європейським аналогам тієї епохи. 6. Ярослав був справжнім провідником просвітництва в державі. 7. Бібліотека Ярослава Мудрого, яку досі так і не знайдено, славилася у всій Європі. 8. Варто відзначити, що Ярослав був людиною всебічно освіченою, на відміну від батька. 9. Смерть князя стала тим рубежем за яким, Русь поховала, на думку багатьох учених, свою могутність і добробут. 10. Ми по праву можемо пишатися цим державним діячем, адже його досягнення залишили вікопомний слід в українській історії (За С. Махуном).

7. Підрядна частина стоїть у середині головної складнопідрядного речення.

А Першого.

Б Другого.

В Сьомого.

Г Десятого.

8. Сполучне слово виконує синтаксичну роль додатка в складнопідрядному реченні.

А Першому.

Б Другому.

В Четвертому.

Г П'ятому.

9. До складнопідрядного з підрядним з'ясувальним належить речення.

А Четверте.

Б П'яте.

В Восьме.

Г Десяте.

10. До складнопідрядного з підрядним обставинним причини належить речення.

А Четверте.

Б П'яте.

В Восьме.

Г Десяте.

11. Складнопідрядних речень з підрядними означальними вжито в тексті.

А Три.

Б Чотири.

В П'ять.

Г Шість.

12. Пунктуаційну помилку допущено в складнопідрядному реченні.

А Другому.

Б Сьомому.

В Дев'ятому.

Г Десятому.

Варіант 2

1. Виділений засіб зв'язку виступає сполучним словом у складнопідрядному реченні.

А Розповідали, що Ярослав цілими днями придивлявся до зарослих пирієм дядьківських

НИВОК.

Б Ярослав вірив, що й на бідняцькому полі вродить не тільки золота пшениця, але й краща доля (З тв. М. Стельмаха).

В Івась дивився на зорі і поміркував, що вже пішло поза північ.

Г Від табору почулися голоси, що наближалися (З тв. А. Чайковського).

2. Сполучне слово в складнопідрядному реченні Хлопці збирали по дорозі повні оберемки сухого гілляччя, що з дерева пообпадало (А. Чайковський) виконує синтаксичну роль.

А Підмета.

Б Додатка.

В Означення.

Г Обставини.

3. Підрядна частина стоїть після головної в складнопідрядному реченні.

А Людина зростає такою, якою її навчили змалку.

Б Коли за все візьмешся, то нічого не зробиш.

В Щоб лиха не мати, треба рано вставати.

Г Що нині впустиш, того завтра не доженеш (Нар. творчість).

4. До складнопідрядного з підрядним з'ясувальним належить речення.

А Уже сонце хилилося до заходу, як у степу показалася велика чорна плахта (А. Чайковський).

Б Старий дзвонар одного давнього вечора розповідав, як десь дівчата дзвонами привертали парубочі серця (М. Стельмах).

В Зібралася ціла флотилія, наче з якого великого переможного походу верталися.

Г Назбирали багато сухого бадилля, щоб було чим цілу ніч палити (З тв. А. Чайковського).

5. До складнопідрядного з підрядним обставинним мети НЕ належить речення.

А Під вогнище ми видовбали в піску яму, щоб не розшарпував вітер вогню (О. Васильківський).

Б Щоб не сидіти без діла, дід став бджіл розводити та допомагати бабі в городі товктися (О. Аврамчук).

В Отаман дав знак, щоб галера спинилася (А. Чайковський).

Г Здивований, кінь перечекав, не рухаючись з місця, щоб не скаламутити води (В. Дрозд).

6. Потребує редагування складнопідрядне речення.

А З татарами поводитись угодники по-людяному, хіба що часом сміялися з їх української мови.

Б Ще не хотілося зачиняти дверей, так як надворі так гарно було.

В Тут було ще багато води, тому що сонце не встигло її висушити.

Г На небі щораз густіше стали виступати ясні зорі, поки не вкрили цілого погідного неба (З тв. А. Чайковського).

Прочитати текст і виконати завдання 7-12.

1. Легендарний давньогрецький поет Гомер образно відзначав, що на крилатих словах летять думки з вуст мовця до слухача. 2. Продовжуючи цю думку, можна сказати, що крилаті слова передаються від покоління до покоління, від одного народу до інших. 3. З плином часу вони набувають нового значення, ніби осучаснюються, продовжуючи при цьому виражати багатогранний людський досвід, відкривати розум і душу минулих поколінь. 4. Сьогодні не можна залишитися байдужим до цього неймовірного фразеологічного розмаїття, яке неможливо ні виміряти, ні описати. 5. Опанування фонду крилатих слів і вільне його використання — неодмінна риса культурної людини що, даватиме їй перевагу в дискусіях і публічних виступах, у спілкуванні з іншими. 6. Той, хто вільно послуговується всім багатством фонду крилатих слів, активно їх використовує, завжди справляє враження культурної, освіченої, компетентної людини (За О. Ханкевич).

7. Підрядна частина стоїть у середині головної складнопідрядного речення.

А Першого.

Б Другого.

В Четвертого.

Г Шостого.

8. Засіб зв'язку виконує синтаксичну роль додатка в складнопідрядному реченні.

А Другому.

Б Четвертому.

В П'ятому.

Г Шостому.

9. До складнопідрядного з підрядним з'ясувальним належить речення.

А Перше.

Б Четверте.

В П'яте.

Г Шосте.

10. До складнопідрядного з підрядним обставинним порівняльним належить речення.

А Перше.

Б Друге.

В Третє.

Г Четверте.

11. Складнопідрядних речень з підрядними означальними вжито в тексті.

А Два.

Б Три.

В Чотири.

Г П'ять.

12. Пунктуаційну помилку допущено в складнопідрядному реченні.

А Другому.

Б Четвертому.

В П'ятому.

Г Шостому.

Варіант 3

1. Складнопідрядним є речення:

А В яру шуміли верби густим, затишно-рівним співом, і бадьоро гомоніли на горі дуби.

Б Мрія ставала дійсністю, дійсність була схожа на мрію.

В Найгіркіша правда утверджує в душі прагнення бути хорошим, бо правда за самою природою ніколи не принижує людської гідності.

Г Хлопець відчував тихий колісковий смуток, жовтий, як осіннє листя, і сірий, як цей дощ.

2. Виділений засіб зв'язку виступає сполучником у складнопідрядному реченні.

А Виявляється, що слово «мрія» виникло в пошевченківську добу (І.Вихованець).

Б Уся наша планета оповита невидимими шляхами, що ним мандрують слова (А.Коваль).

В Через хвилину Стах знав, що везуть не якесь зерно, а тільки ячмінь (М.Стельмах).

Г Установлено, що мовець активно використовує близько 3000 слів упродовж дня (І.Вихованець).

3. Сполучне слово в складнопідрядному реченні Данилові аж запахло свіжим борошном, першим разовим хлібом, який старі хлібороби не крають ножем, а побожно розламують руками (М.Стельмах) виконує синтаксичну роль.

А Підмета.

Б Додатка.

В Означення.

Г Обставини.

4. Підрядна частина стоїть після головної в складнопідрядному реченні.

А Хто знання має, той і мур зламає.

Б Добре того вчити, хто хоче все знати.

В Хто вчиться змолоду, не знає під старість голоду (Нар. творчість).

Г Хто п'є зілля джінджури, той забуде дорогу до лікаря (Ф.Мамчур).

5. До складнопідрядного з підрядним з'ясувальним належить речення.

А Неподалік од татарського броду, де навшпиньки спинався долинковий туманець, окреслилася постать людини.

Б Семен рукою розгладив недовірливі зморшки на чолі, хоча й позаздрив спокійним сном батька.

В Так дівчині хотілося, щоб ніхто не побачив її.

Г Ярослав руками перебирав стебла пшениці, у яку вже ввійшла золотінь.

6. До складнопідрядних речень з підрядними означальними належать речення.

А Упевнившись, що все впорядковано добре, кошовий зняв шапку й перехрестився на схід сонця (А.Кашенко).

Б Поворотним в історії Качанівки був момент, коли її власником став генерал-губернатор Петро Рум'янцев (В.Панченко).

В Здавалося б, що до кожного більш-менш цікавого куточка Криму давно протоптані шляхи (Г.Гудзик).

Г Цими ходами захисники замку, коли їм загрожувала поразка, тікали з оточення в густі навколишні ліси (В.Зубач).

Д Наприкінці шістдесятих років ХХ століття Емма Андієвська повертається до Німеччини, де мешкає і тепер (З енци.)